

ĐỔI MỚI MÔ HÌNH QUẢN LÝ ĐÀO TẠO DỰA TRÊN PHẦN MỀM PMT-EMS TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP THỰC PHẨM TP.HCM

Nguyễn Công Trứ, Thái Doãn Thanh, Nguyễn Thanh Nguyên

Trường Đại học Công nghiệp Thực phẩm TP.HCM

1. MỞ ĐẦU

Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý là một trong những giải pháp cơ bản trong việc nâng cao hiệu quả công tác quản lý. Đặc biệt, trong quản lý giáo dục đào tạo, ứng dụng công tin là nhu cầu không thể thiếu được trong giai đoạn hiện nay. Nhìn vào hệ thống công nghệ thông tin của các đơn vị có thể đánh giá được sự chuyên nghiệp trong hoạt động quản lý. Có thể nói, trường đại học Công nghiệp Thực phẩm TP.Hồ Chí Minh (HUFI) cũng đã xác định được vai trò của công nghệ thông tin trong hoạt động của trường. Với quá trình 33 năm xây dựng và phát triển, HUFI cũng đã trải qua nhiều giai đoạn của việc ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động giáo dục và đào tạo, đặc biệt là công tác quản lý đào tạo [1]. Bắt đầu từ đầu những năm 2000, khi đang đào tạo trình độ từ cao đẳng trở xuống với quy mô khoảng 4000 – 5000 HSSV, với phương thức đào tạo niên chế, HUFI đã áp dụng phần mềm quản lý đào tạo EMIS [2]. Phần mềm này đã đáp ứng một số ứng dụng cơ bản trong công tác quản lý đào tạo. Đến năm học 2006-2007, HUFI chuyển đổi phương thức đào tạo từ niên chế sang tín chỉ và điều kiện không thể thiếu là phải chuyển đổi phần mềm quản lý đào tạo. Phần mềm quản lý đào tạo Edusoft [3] là sự lựa chọn của nhà trường. Với công nghệ dựa trên hệ quản trị Foxpro, phần mềm Edusoft với 12 phân hệ quản lý về cơ bản đã vận hành cho đến nay là gần 10 năm. Qua nhiều lần nâng cấp các phiên bản khác nhau, cộng với sự hỗ trợ của cổng thông tin Eduweb [4] đã kết nối dữ liệu từ Edusoft lên Eduweb. Với cơ sở dữ liệu mang tính tập trung, phần mềm Edusoft và cổng thông tin Eduweb đã bộc lộ những hạn chế nhất định trong việc phân quyền sử dụng phần mềm, đồng thời sự kết nối giữa Edusoft và Eduweb còn mang tính thủ công, không tức thời. Ngoài ra, sự quản lý tập trung và khả năng bảo mật cũng như chỉ sử dụng mạng nội bộ là những bất tiện trong công tác quản lý đào tạo, đồng thời nó tạo ra một mô hình quản lý tập trung làm hạn chế công tác quản lý của các đơn vị khác, đặc biệt là các đơn vị đào tạo. Đứng trước thực trạng đó, việc thay thế một phần mềm mới với những tính năng vượt trội hơn, đặc biệt là sự bảo mật, phân quyền tốt cũng như tạo sự đồng bộ, tiện ích là yêu cầu cấp bách. Bài viết này với mục đích làm sáng tỏ mô hình quản lý đào tạo mới dựa trên phần mềm quản lý đào tạo mới PMT-EMS [5].

2. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ GIÁO DỤC TẠI HUFI HIỆN NAY

Với quan điểm quản lý đào tạo tập trung, dựa trên phần mềm quản lý đào tạo Edusoft, HUFI thực hiện phân tách cơ cấu quản lý đào tạo thành 2 khối:

- Khối phòng ban thực hiện các công tác hành chính, đặc biệt phòng Đào tạo sẽ triển khai toàn bộ công tác đào tạo từ khi mở ngành đào tạo đến tuyển sinh, tổ chức đào tạo, xét khen thưởng kỷ luật và cuối cùng là xét tốt nghiệp sinh viên.

- Khối các khoa chỉ thực hiện về mặt chuyên môn trong lĩnh vực của mình và chịu sự sắp xếp giảng dạy của phòng Đào tạo.

Với quy mô đào tạo có số lượng hệ, ngành ít, cũng như lượng sinh viên nhỏ thì đây là mô hình giúp chuyên biệt hóa chức năng nhiệm vụ và vận hành tốt quá trình đào tạo. Tuy nhiên, đối với HUFU hiện nay là các trường đa ngành, đa hệ và bùng nổ về số lượng sinh viên thì mô hình này lộ ra một số vấn đề sau:

Thứ nhất: phòng Đào tạo là tập hợp của những người “thông thái”

Với số lượng ngành, hệ, sinh viên lớn (hiện tại HUFU đang vận hành 72 chương trình đào tạo với hơn 155 chuyên ngành đào tạo và hơn 20.000 sinh viên) [6], khi đó chuyên viên phòng đào tạo phải am hiểu rất nhiều chuyên ngành, rất nhiều hệ đào tạo, phải xây dựng kế hoạch đào tạo cho rất nhiều lớp, phải quản lý điểm cho rất nhiều sinh viên... từ đó họ vô tình thành những người “thông thái”.

Thứ hai: phòng Đào tạo quá nhiều quyền, vừa đá bóng vừa thổi còi

Với việc vừa lên kế hoạch giảng dạy vừa tổ chức đánh giá, xét tốt nghiệp khiến cho phòng Đào tạo trở thành đơn vị toàn quyền trong công tác đào tạo mà không có đơn vị kiểm tra, giám sát. Điều đó khó đảm bảo quá trình đào tạo luôn đi đúng hướng và không bị lỗi.

Thứ ba: các khoa quản lý sinh viên biết quá ít thông tin sinh viên của mình

Vì chỉ tập trung vào chuyên môn cũng như không được khai thác dữ liệu một cách đầy đủ khiến cho các khoa chuyên ngành dù muốn hay không cũng có rất ít dữ liệu về sinh viên khoa mình quản lý. Dẫn đến chương trình đào tạo chỉ là 1 chiều khi không thể có dữ liệu để điều chỉnh quá trình đào tạo cho hợp lý.

Thứ tư: không có cố vấn học tập tốt cho sinh viên

Với việc phân tách thành 2 khối rõ rệt như vậy khiến việc cố vấn học tập cho sinh viên cực kỳ khó khăn. Nếu về mặt chuyên môn thì các giảng viên chuyên ngành sẽ hỗ trợ rất tốt cho sinh viên về môn, về nhận thức ngành nghề. Nếu về mặt các thủ tục quy trình thì chuyên viên các phòng ban sẽ hỗ trợ tốt cho sinh viên. Để có người đảm bảo cả 2 vấn đề này thì đòi hỏi các khoa chuyên ngành phải thực hiện việc nghiên cứu các thủ tục quy trình để hỗ trợ sinh viên.

Thứ năm: sinh viên đôi thông tin

Theo mô hình quản lý hiện nay, khi một thông tin đào tạo đưa ra sẽ qua phòng Đào tạo, qua các khoa, qua hệ thống cố vấn học tập mới tới được sinh viên khiến cho thông tin có thể bị sai lệch, bị chậm.

Thứ sáu: tốn quá nhiều công và giấy cho các thủ tục hành chính

Trong 3 ngày 28, 29, 30/11/2015, trường bị mất điện, điều này dẫn đến có khoảng 230 giảng viên bị ảnh hưởng, mỗi giảng viên cần trung bình 2 giờ để làm lịch dạy bù tương đương 460 giờ và lượng giấy tờ để thực hiện. Việc thống kê giờ giảng tốn hàng xấp giấy với việc đối chiếu đi đối chiếu lại. Hàng ngàn sinh viên rất mất thời gian để thực hiện đi lại để điều chỉnh các thông tin cá nhân, đến phòng công tác HSSV để xác nhận, phải đến trực tiếp phòng Đào tạo 02 lần để in bảng điểm...

3. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP QUẢN LÝ ĐÀO TẠO DỰA TRÊN PHẦN MỀM PMT-EMS

Nhằm khắc phục những nhược điểm của phương pháp quản lý đào tạo hiện nay ở trường, từ tháng 9 năm 2015, HUFU tiến hành cài đặt phần mềm quản lý đào tạo mới PMT-EMS. Đây là hệ thống quản lý cho phép chia sẻ thông tin nhưng đảm bảo sự an toàn và bảo mật cao. Hệ thống đảm bảo chạy được trên mạng nội bộ của trường và mạng internet với dữ liệu là duy nhất.

Với phần mềm quản lý đào tạo Edusoft hiện nay, dữ liệu mỗi học kỳ được tập trung thành 1 file, vì thế khi phân quyền dựa nhiều vào phân quyền của hệ điều hành, nếu phân cho người dùng quyền ghi thì họ được toàn quyền ghi tất cả dữ liệu vì thế hệ thống không thể phân quyền cho các khoa thao tác.

Với phần mềm mới được triển khai PMT-EMS thì khi phân quyền cho khoa, khoa chỉ được phép xem và thao tác trên chính dữ liệu của khoa đó mà không thể thấy được dữ liệu khoa khác.

3.1. Những thay đổi trong phương pháp quản lý đào tạo

3.1.1. Mỗi khoa chuyên ngành là một trường đại học đơn ngành thu nhỏ

Phần mềm quản lý mới là công cụ giúp các khoa thực hiện quyền quản lý và vận hành chương trình đào tạo của mình. Vào đầu mỗi học kỳ căn cứ vào tình hình giảng viên, sinh viên và kế hoạch đào tạo từng ngành học các khoa chuyên ngành sẽ đưa ra số nhóm cho từng môn học trong học kỳ đó. Tiến hành xây dựng thời khóa biểu cho giảng viên trong khoa. Phối hợp cùng phòng đào tạo tổ chức đăng ký môn học cho sinh viên. Triển khai giảng dạy và đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

So với mô hình hiện nay những công việc xây dựng thời khóa biểu, xét học bổng, xét học vụ và xét tốt nghiệp sẽ chuyển về các khoa chuyên ngành với mục đích:

- Giúp các khoa hiểu hơn về các quy trình này cố vấn cho sinh viên.
- Đưa ra được những giải pháp đặc thù cho từng chuyên ngành.
- Kịp thời điều chỉnh chương trình đào tạo cũng như phương pháp đào tạo cho phù hợp với điều kiện thực tế.
- Thông tin tới sinh viên được nhanh và hiệu quả hơn.
- Tăng tính chủ động của các khoa.

3.1.2. Phòng Đào tạo chỉ nên là trọng tài

Hiện nay, tất cả quá trình đào tạo được phòng Đào tạo trực tiếp làm khiến cho không có sự đánh giá, giám sát về hiệu quả của quá trình đó. Khi quá trình đào tạo được các khoa chủ động thì phòng Đào tạo sẽ có thể giám sát quá trình đó đảm bảo nó được thực hiện đúng luật, đúng quy trình đã được định ra từ trước.

3.1.3. Những lợi ích của sinh viên

- Hệ thống cố vấn học tập hiệu quả hơn.
- Các khoa chuyên ngành hiểu sinh viên hơn.

- Sinh viên được trang bị kiến thức đầy đủ hơn.

3.2. Những thuận lợi và khó khăn.

- Với quan điểm đã tồn tại từ rất lâu, đã ăn sâu vào suy nghĩ của mỗi giảng viên, sinh viên, việc tổ chức đào tạo phải do phòng Đào tạo tổ chức sẽ là rào cản lớn nhất cho việc thay đổi này.
- Với việc từ rất lâu rồi trường, phó các khoa đã không quan tâm đến việc phải quản lý quá trình đào tạo nay phải bắt tay làm những công việc này sẽ cần phải có thời gian để làm quen.
- Với điều kiện cơ sở vật chất còn nhiều thiếu thốn như hiện nay rất khó để các khoa có thể chủ động hoàn toàn trong việc xây dựng kế hoạch đào tạo vì thế vai trò trọng tài của phòng Đào tạo cần phải được sử dụng rất nhiều.
- Chưa có một cơ chế khuyến khích tính chủ động trong công tác quản lý của các khoa. Cần phải đảm bảo quyền lợi đi đôi với trách nhiệm của các khoa trong tổ chức đào tạo.

4. KẾT LUẬN

Hiện nay, với quy mô hơn 20.000 sinh viên và hơn 30 hệ ngành đào tạo thì việc phòng Đào tạo đứng ra tổ chức đào tạo chung theo cùng một mô hình sẽ khiến cho việc đào tạo của các ngành học không đảm bảo chất lượng.

Các khoa chuyên ngành cần thể hiện vai trò chủ động trong việc tổ chức quá trình đào tạo nhằm đảm bảo chương trình đào tạo được vận hành tốt nhất.

Thay đổi là sự tất yếu để đảm bảo quá trình đào tạo được tốt hơn tuy nhiên nó cần thời gian, sự hiệp lực, đồng thuận của cả hệ thống.

Mô hình quản lý đào tạo dựa trên phần mềm quản lý đào tạo PMT-EMS

